

יד ניסן תשג | 19/04/1943

ויקפדיה נחלת הכלל

בדמיך חיי

השרידים שנותרו מהקהילה המפוארת של וְרָשָׁה התכנסו בחדרים אפלים ובבונקרים, מסביב לשולחנות שעליהם מעט המצות והיין שאותם הצליחו להשיג. בעמדות שבכניסה לגטו עמדו לוחמי המחתרות היהודיות - האי"ל (הארגון היהודי הלוחם) והאצ"ל (הארגון הצבאי היהודי). רעש הרכבים הקרבים בישר את התגשמות החששות. כוחות גרמניים גדולים החלו להיכנס לגטו, במגמה להשמיד את שארית יושביו ערב חג הפסח, י"ד בניסן תש"ג (19.4.1943). להפתעת הגרמנים, קידמו אותם הלוחמים היהודיים באש תופת. מרד גטו ורשה יצא לדרך - שלושה שבועות של לחימה חסרת סיכוי מבית לבית, במהלכה נפלו אלפי יהודים, והנותרים גורשו להשמדה. המרד, שהיה המקרה הראשון של מרד גדול נגד השלטון הנאצי באירופה, הפך להיות מושא להערצה ומודל לחיקוי בקרב אוהבי החירות בכל העולם. דבריו של מפקד אי"ל, מרדכי אנילביץ': "חלום חיי לראות הגנה יהודית קם ונהיה". האנדרטאות הגדולות לזכר הלוחמים בוורשה וברחבת "יד ושם" בירושלים, והמקום שתפס המרד בהיסטוריה היהודית והעולמית, כל אלו הותירו את מורשת מרד גטו ורשה לדורות. "ואומר לך בדמיך חיי".